



ת"פ (ירושלים) 12341-11-22 - מדינת ישראל נ' אמרי הופמן

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 12341-11-22 מדינת ישראל נ' הופמן

4.8.2024

לפני כבוד השופטת תמר בר-אשר

מדינת ישראל

המאשימה

נגד

אמרי הופמן

הנאשם

בא-כוח המאשימה: עו"ד אריאל אילוז (פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי))

עו"ד עדי קידר

בא-כוח הנאשם:

גזר דין

על-פי הכרעת הדין מיום 6.2.2024, הנאשם, יליד 5.3.2003 (כבן 19.5 במועד העבירות וכיום כבן 21.5) הורשע בהתאם להודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת **חבלה חמורה בנסיבות מחמירות**, לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) בחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין** או **החוק**) ובעבירת **חבלה במזיד לרכב ממניע גזעני** לפי סעיפים 413 ו-144 בחוק. הסדר הטיעון כלל את תיקון כתב האישום ועוד מספר הסכמות שיפורטו להלן, אך לא כלל הסכמה בעניין העונש.

רקע [כתב האישום, הסדר הטיעון, הליכי המעצר, תסקיר שירות המבחן,

חוות-דעת הממונה על עבודות שירות, תסקיר נפגע עבירה, הראיות לעונש]

- עובדות כתב האישום המתוקן

2. ביום 13.10.2022 בשעה 20:14 הגיע הנאשם אל מתחם ביתו של טל יושבייב, המצוי בין הרחובות דלמן וקונדר בשכונת שייח ג'ראח - שמעון הצדיק בירושלים (להלן לפי העניין - **יושבייב; המתחם; השכונה**), שבה גרים תושבים ערבים רבים. אותה עת שהו במתחם צעירים יהודים רבים וסמוך לשעה 21:41 התגודדו עשרות צעירים יהודים, בהם הנאשם, מחוץ למתחם בעוד רובם עטו מסיכות על פניהם וברדסים על ראשיהם. לאחר מכן התפתח עימות אלים בין יהודים וצעירים ערבים. במהלכו יצאו הנאשם וצעירים נוספים (להלן - **הקבוצה**) מן המתחם לכיוון רחוב קונדר 5, ששם גר מוחמד זאהרן, יליד שנת 1969 (להלן - **המתלונן**), בעוד חלק מהקבוצה ובהם הנאשם אחזו מקלות. בשעה 21:52 נמשך ברחוב קונדר עימות אלים בין בני הקבוצה היהודים לבין הצעירים הערבים, אשר

3. במהלך העימות האלים, בשעה 21:54, איתמר אלקובי, חברו של הנאשם, נפצע באורח קשה מפגיעת אבן בראשו ואחד מבני הקבוצה פינה אותו מהמקום. מיד לאחר מכן, אחד מהקבוצה זרק אל עבר הנאשם מקל, לאחר שמקל אחר שאז בו קודם לכן נפל. הנאשם הכה באמצעות המקל ברכבו של המתלונן שחנה במקום וכתוצאה מכך התנפצה שמשות הרכב האחורית. לאחר כשתי דקות, כחלק מהעימות האלים, צעיר ערבי השליך קרש מגג מבנה סמוך אל עבר הקבוצה. הנאשם עלה אל הגג בעודו אוחז במקל, אך הצעיר הערבי הספיק לברוח. מיד לאחר מכן קפץ הנאשם על רכבו של המתלונן ואחר מבני הקבוצה, שזהותו אינה ידועה, הכה את הרכב באמצעות קרש.

4. בשעה 22:05, לאחר שהרחוב התרוקן, חזר הנאשם והיכה את רכבו של המתלונן פעם נוספת. בחלוף כדקה יצא המתלונן מביתו ועלה במדרגות לכיוון הרחוב. המתלונן, שלא השתתף בעימות האלים, הבחין בנזקים שנגרמו לרכבו, לרבות ממעשיי הנאשם. הנאשם הבחין במתלונן שעמד בקצה המדרגות במשך כדקה, הניף לעברו יד באופן מאיים והחל להתקרב אליו, בעוד שמאחוריו היו כעשרים צעירים נוספים. המתלונן שאל את הנאשם מדוע פגעו ברכבו ואז הנאשם התקרב אליו והיכה אותו בעוצמה בראשו באמצעות מוט שאחז בידו. המתלונן התמוטט מעוצמת המכה ונפל לקרקע. מעשיי הנאשם כמתואר נעשו בשל היות המתלונן ערבי וממניע גזעני. לאחר מכן הנאשם ושאר בני הקבוצה עזבו את המקום וחלקם הוסיפו ויידו אבנים אל עבר המתלונן.

5. כתוצאה ממעשי הנאשם נגרמו למתלונן חבלות ופציעות חמורות בראשו ובהן חתך מדמם באזור פרונטלי, שטף דם תת עורי פרונטלי ופריאוריטלי משמאל (אזור ארובת העין), שבר פרונטלי עם דחיסה קלה משמאל, שבר קווי המערב את דופן הסינוס הפרונטלי והאורביטה משמאל ודימום סאב-ארכנואידלי (דימום מוחי תת-עכבישי) פרונטלי שמאלי (הערה: תיאור הפגיעה הועתק מכתב האישום, לאחר תיקון שגיאות הקלדה והוספת ההערות בסוגריים). בעקבות הפגיעה אושפז המתלונן ונזקק לניתוח בראשו. כמו כן, שמשות רכבו של המתלונן נופצו.

הסדר הטיעון

6. הסדר הטיעון כלל בין השאר, הסכמה שלפיה הנאשם יוכל להציג ראיות שלפיהן ביתו של יושבייב חווה בעבר תקיפות מצד פורעים ערבים. כן הוסכם ששני הצדדים יוכלו להגיש ראיות לעונש, לרבות מסמכים רפואיים, תמונות וסרטונים בעניין החבלות או הנכות שנגרמו למתלונן ובעניין הנזק לרכוש.

עוד הוסכם כי המאשימה תוכל לנהל נגד הנאשם הליכים משפטיים נוספים בהתאם לכל דין וכן כי הנאשם לא יעתור להימנעות מהרשעתו או לביטולה.

- הליכי המעצר

7. בתמצית ולשם הבנת חלק ניכר מהראיות לעונש, לרבות התסקיר, כפי שיפורטו בהמשך, נפרט בקצרה את הליכי המעצר בעניינו של הנאשם.

העבירות נעברו ביום 13.10.2024 והנאשם נעצר ביום 25.10.2022. כתב האישום ובקשה למעצרו עד תום ההליכים (מ"ת 12459-11-22) הוגשו ביום 7.11.2024.

בדיון מיום 17.11.2022 התבקש תסקיר מטעם שירות המבחן כדי לבחון חלופת מעצר. בהחלטה מיום 22.2.2023 (כבוד השופט א' נחלון) נקבע כי הנאשם ייעצר בפיקוח וישהה בבית הוריו ביצרה. המאשימה הגישה ערר על החלטה זו (בש"פ 1553/23) ובהתאם להחלטה מיום 27.2.2023 (כבוד השופט א' סולברג), הערר התקבל בחלקו. נקבע כי הנאשם יוכל להיעצר בפיקוח, חלף מעצר ממש, אך נשללה החלופה שנקבעה. בהמשך לדיון מיום 28.3.2024, נקבע בהחלטה מיום 2.4.2024 שהמערער ייעצר בפיקוחו של מר אסף אלזרע ביישוב אור הגנוז (ליד מירון). על-פי צו מעצר בפיקוח מיום 13.4.2023, החל ממועד זה היה הנאשם נתון במעצר בפיקוח ביישוב אור הגנוז. על-פי החלטות נוספות, בהן החלטה מיום 14.1.2023, נקבעו לנאשם שעות התאווררות.

8. ביום 6.2.2024 ניתנה הכרעת הדין בהתאם להסדר הטיעון. בהחלטה ממועד זה נסקרה התקדמותו המשמעותית של הנאשם בהתאם לדיווחי שירות המבחן והתקבלה המלצתו לאפשר לנאשם לצאת לעבוד במשך חמישה ימים בשבוע בעבודות אחזקה במכללת 'אילמה' ביישוב אור הגנוז. בהמשך להחלטה זו, בהתאם להמלצת שירות המבחן ובהסכמת הצדדים, ביום 9.2.2024 בוטל המעצר בפיקוח ונקבע שהנאשם ישהה במעצר בית ויוכל לצאת כפי שנקבע קודם לכן.

- תסקירי שירות המבחן בעניין הנאשם

9. בעניין הנאשם הוגשו מספר תסקירים בקשר להליכי המעצר, כמפורט לעיל. בכלל זה תסקיר מיום 1.2.2024, שבמסגרתו הומלץ לבטל את המעצר בפיקוח לנוכח התקדמותו המרשימה של הנאשם במספר מסגרות טיפוליות מטעם שירות המבחן שבהן השתתף (ראו החלטה מיום 6.2.2024). כן הוגשו שני תסקירים בעניין העונש, מיום 30.4.2024 ומיום 7.5.2024 (שערכה הגב' יפעת אילה סוסי, קצינת מבחן ועובדת סוציאלית בכירה בשירות המבחן במחוז חיפה והצפון). להלן יובאו עיקריהם.

10. הנאשם כבן 21.5, הוא השלישי מבין שישה ילדים במשפחתו. אביו בעל עסק עצמאי בשיווק דיגיטאלי ואמו עובדת בטיפול ברפואה אלטרנטיבית וכן עובדת בעסק של בעלה. הנאשם בוגר 12 שנות לימוד עם תעודת בגרות. למד בישיבה התיכונית בבית-אל ולדבריו, היה תלמיד טוב שהישגיו הלימודיים היו גבוהים ואף מצבו החברתי היה טוב. הוא ניחן בכריזמה ויכולת הובלה.

הנאשם סיפר כי מאז גיל 16 נהג לבקר עם חבריו בגבעות הסמוכות ליישוב בית-אל, תחילה מתוך חיבור לטבע ולנוף ובהמשך כדי לחזק את ההתיישבות במקום. הוא סיפר שבאחד הלילות נזרק בקבוק תבערה על הבקתה שבה לן בגבעה עם חבריו. לטענתו, לאירוע זה השלכות על מצבו הנפשי וכי הוא התמודד עם נדודי שינה וחרדות שנמשכו תקופה ממושכת והביאו אותו לעזיבת הגבעה ולחזור לגור בבית הוריו. הוא אף פנה ליעוץ ולטיפול ברפואה אלטרנטיבית שבעקבותיה חל שיפור. בגיל 18 עבר הנאשם ללמוד בישיבה הגבוהה 'חומש' בשומרון. הוא לא התגייס לשירות צבאי, בשל פטור שקיבל על רקע אי התאמה. לדבריו, אינו יודע מה סיבת הפטור משירות שניתן עוד קודם למעורבותו בהליך הנדון. שירות המבחן העיר כי הנאשם ביטא אכזבה והחמצה בשל כך וציין כי אביו ואחיו שירתו ומשרתים ביחידות לוחמות מובחרות וכי אף הוא שאף לכך.

הנאשם הוסיף שהיחסים בין בני משפחתו חמים והקשרים ביניהם הדוקים. הוא גדל באופן מיטבי וכן הוסיף שמשפחתו מחוברת לטבע והרבתה לטייל. במהלך שנות ילדותו ונעוריו משפחתו העתיקה את מקום מגוריה מספר פעמים, אך הם השתלבו בקלות בכל מקום שאליו עברו. לדבריו, הוריו מוקיעים את מעשיו וכן ציין כי מעברו אל הגבעות יצר משבר ביחסים עמם, אך כיום הם תומכים בו והוא אף הביע צער על הכאב והבושה שגרם להם במעשיו.

11. לנאשם אין הרשעות קודמות. בעניין העבירות הנדונות צוין כי הנאשם מכיר באחריותו למעשים. לדבריו, הם נעשו כחלק מכך שנמנה עם קבוצת נערים שעמם חי ושאליהם חש שייכות, שהקשר בינם התבסס על חשיבה אידיאולוגית של אהבת הארץ והתיישבות נרחבת בה. לדבריו, הם נהגו להגיע לאירועים שבהם על-פי תפיסתם, הייתה פגיעה ביהודים, כדי להפגין נוכחות ותוקפנות נגדית. הנאשם הדגיש כי קודם לאירוע הנדון מעולם לא נקט אלימות פיזית וכי לא שיער שהדברים יתפתחו כפי שאירע. הפגיעה בחברו איתמר ערערה אותו ולכן פעל בתוקפנות ובאלימות שלא אופייניות לו. הנאשם הביע חרטה על מעשיו והוסיף שחלף זמן עד שהבין את משמעותם ואת חומרתם. הוא הביע צער על הפגיעה במתלונן והוסיף כי התנהג באירוע באופן ילדותי ללא מחשבה. ההליך הפלילי, מעצרו ומעצר הבית הממושכים הביאו לטלטלה בחייו. המעצר היה קשה לו ולטענתו, חווה אלימות בחקירה באופן שיצר אצלו מצוקה ופגיעה באמון במערכת אכיפת החוק.

12. במסגרת הליכי המעצר שהה הנאשם במעצר בפיקוח בישוב אור הגנוז בצפון הארץ ובהמשך במעצר בית. הוא בקשר עם שירות המבחן מאז יום 20.6.2023 מכוח צו פיקוח מעצרים. במסגרתו, מאז מתן הצו ועד יום 14.4.2024, התקיימו עם הנאשם פגישות פרטניות בטבריה. על-פי הדיווח של המטפלת, הנאשם הגיע אל הפגישות בקביעות וניכר כי היה מחויב לתהליך הטיפול ואף הציג עמדה שונה מאופן התנהלותו בעת העבירות. שאיפותיו נורמטיביות וניכר כי הוא בתהליך גיבוש זהותו. הנאשם הוסיף כי התהליך הטיפולי ערער את העמדות שבהן החזיק קודם מעצרו וכן הביא אותו לתהות לגבי תפיסות עולמו ובעניין החברה שאליה השתייך. הוא חש שהטיפול מסייע לו לבחון היבטים שונים בחייו ובהתנהלותו, להפנים את חומרת המעשים ולראות גם את הצד הנפגע.

13. בסיכום הדברים ובמסגרת הערכת הסיכוי לשיקום אל מול הסיכון להישנות עבירות, צוין בין השאר, כי הנאשם נעדר עבר פלילי וכן למשפחה תומכת, נורמטיבית שומרת חוק. הודגש כי לנאשם אין מאפיינים אנטי-סוציאליים וכי ניכר כי הוא בעל דפוסי התנהגות אימפולסיביים המחזיק בתפיסת עולם אידיאולוגית הנותנת לגיטימציה לאללימות על רקע לאומני. עם זאת, ניכר כי הוא הושפע במידה רבה מהסביבה שאליה נחשף וכי העבירות נבעו מלחצים חברתיים סביבתיים ומתוך מצוקה לנוכח הפגיעה בחברו. אף ניכר כי טרם גיבש זהות בשלה וכי הוא נוטה לפריצת גבולות. עם זאת, ההליך המשפטי והמעצר יצרו אצלו טלטלה משמעותית וכן כי המסגרת הטיפולית חידדה אצלו את ההבנה בצורך לעריכת שינוי משמעותי בחייו.

כגורמי סיכון להישנות עבירות צוינו חומרת העבירות, גילו הצעיר של הנאשם במועד העבירות, מאפייני אישיותו הלא מגובשים, דפוסי התנהגות אימפולסיביים ונטייה לפריצת גבולות ולנטילת סיכונים, מצב רגשי ירוד בשל ההליך הפלילי והרחקתו הממושכת. כגורמי סיכוי לשיקום נשקלו היעדר עבר פלילי, התמיכה המשפחתית, ההכרה באחריות למעשים תוך הבעת חרטה ובושה מהמעשים, האמפטיה כלפי המתלונן, ההכרה הקוגניטיבית בכשל ההתנהגותי והבנת הצורך בסיוע ובליווי מקצועי וכן שיתוף הפעולה המלא עם שירות המבחן במשך תקופה ממושכת, תוך התקדמות בטיפול וגילוי מוטיבציה להמשך הטיפול. לנוכח כלל הגורמים, הוערך כי ישנו סיכון נמוך וברמת חומרה בינונית להישנות עבירות אלימות מצד הנאשם.

14. בתסקיר מיום 30.4.2024 הומלץ לאפשר לנאשם להשתלב בטיפול קבוצתי, לרבות באמצעות גלישת גלים וכן הומלץ על דחיית הדיון בעניין העונש בשלושה חודשים. בעקבות הנחיה לשירות המבחן להגיש גם המלצה סופית, הוגשה המלצתו ביום 7.5.2024, שלפיה הומלץ כי חרף חומרת העבירות, יושת על הנאשם מאסר בעבודות שירות, צו מבחן למשך 18 חודש שבמהלכו ישולב במסגרות טיפוליות, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן.

- חוות-דעת הממונה על עבודות שירות

15. על-פי חוות דעתו הסופית של הממונה על עבודות שירות מיום 29.7.2024 (שהוגשה לאחר מספר דחיות), הנאשם נמצא מתאים לענישה בדרך זו (בהתאם למגבלות שפורטו בחוות דעתו מיום 18.7.2024).

- תסקיר נפגע העבירה

16. המתלונן כבן 54, נשוי ואב לארבעה ילדים וסב לשלושה נכדים. הוא גדל וגר בשייח ג'ארה ואף משפחתו המורחבת גרה בשכונה, אך מאז הפגיעה ובעקבותיה, הוא גר בבית בנו בערד. הוא בוגר שתיים-עשרה שנות לימוד, למד נגרות, בעבר עבד כנהג הסעות וזה כעשרים שנה עובד בתחום

השיפוצים. קשריו המשפחתיים והחברתיים טובים ובעבר אף ראו בו דמות להיוועץ בה.

בפגישה עם עורכת התסקיר תיאר המתלונן את מצב הנכסים בשכונה על-פי הבנתו ובכלל זה את העובדה שהבתים מוחזקים בידי האפוטרופוס הכללי וכי בשנים האחרונות יהודים רכשו חלק מהבתים ונכנסו לגור בשכונה. לטענתו, מטרת רכישת הבתים היא גירוש התושבים הערבים וכן הוסיף כי מצב זה יצר קונפליקטים, מהומות ובסיס לשנאה ואלימות בין הצדדים. לדבריו, מצב זה אף יצר תחושות קשות בשל אובדן יחסי השכנות הטובים שהיו במקום במשך כל השנים.

לדברי המתלונן הוא לא היה מעורב באירועי האלימות במועד האירוע, אלא הוא רק יצא מביתו לאחר שהבחין ששמשות רכבו נופצו. הוא שאל את הנאשם מדוע פגעו ברכבו ולמרות הגעת קבוצה גדולה של אנשים שהתקדמה לעברו, לא חשש, מאחר שלא העלה בדעתו שיפגעו בו. בתסקיר צוין, כי אחד המרכיבים המשמעותיים של חווית הפגיעה של המתלונן היא ההפתעה והבהלה בשל הפגיעה, שהייתה לא צפויה ופתאומית בלי שיכול היה להגן על עצמו. לכך נוספה גם העובדה שאשתו ובתו היו עדות לתקיפתו הקשה, תוך חרדה קשה כי הוא עלול לאבד את חייו. הוא זוכר שהנאשם הניף את ידו, אך הדבר הבא שהוא זוכר הוא את שהתעורר מטושטש בבית חולים. על אשר אירע, לרבות התמוטטות ופינויו באמבולנס, למד מסרטוני מצלמת האבטחה.

17. בתסקיר נסקר הטיפול הרפואי שניתן למתלונן, לרבות הטיפול הראשוני שכלל סגירת מקום הפגיעה בסיכות ולאחר מכן הניתוח לאיחוי השבר והאשפוז וכן תוארו קשייו של המתלונן בשל כך ובשל החשש מהסכנה שנשקפה לחייו. כן צוין כי חומרת הנזק קשורה גם במניע הגזעני של הפגיעה במתלונן בשל היותו מוסלמי, שאותו הוא חווה גם על רקע תחושת הנחיתות שממנה סבל במהלך חייו. כך למרות החינוך שקיבל לקיים קשרי שלום ושכנות טובה בין יהודים לערבים.

המתלונן הוסיף שחקירתו הייתה רק לאחר שחבר כנסת ערבי ביקר אותו בבית חולים והוא תהה אם היה נחקר אלמלא אותו ביקור. עם זאת הוסיף, כי לאחר שהתלונן זכה ליחס מכבד ושוויוני.

18. בעניין מצבו של המתלונן היום נאמר בתסקיר, כי אף בחלוף כשנה וחצי ניכר כי התחושות הטראומטיות של המתלונן עדיין מוחשיות בתודעתו וכי הוא מוסיף לחוות סיוטים והצפה של האירוע. הוא מתקשה לשהות במקום שבו הותקף, לרבות בביתו ובשכונת מגוריו. מסיבה זו וכאמור, עבר לגור בבית בנו בערד וכי עצם המעבר פוגע בו בשל הריחוק מהמשפחה ומסביבתו. עורכת התסקיר התרשמה כי השינוי האמור משליך על כל תחומי חייו בהם גם קשריו הזוגיים והמשפחתיים וכי ניכרת בו תחושת בדידות. לדברי המתלונן, מאז האירוע הוא נוטה לרגזנות ולחוסר סבלנות ואף נמנע מקבלת הצעות עבודה משמעותיות. הוא נזקק לטיפול פסיכיאטרי באמצעות קופת חולים ולדבריו, אף הסתייע בתרופות, כפי שעולה ממסמכים שהציג, שלפיהם אובחן כסובל מפוסט טראומה. בנוסף לכך הוא סובל מכאבי ראש ולדבריו, לעתים גם מאובדן זיכרון. לצד זה, הוא גם מוטרד מהצלקת שנותרה, אשר בשל קשייו הכלכליים נמנע מניתוח פלסטי לתיקונה. בשל הפגיעה הכלכלית הנובעת מצמצום עבודתו, תיאר

כי הוא נזקק גם להלוואות שהוא מתקשה לפרוע. לצד זה, הוא גם פועל להשאיר את הנכס בשייח ג'ראח בבעלות המשפחה.

סיכום התסקיר הוא אפוא, כי פגיעת הנאשם במתלונן גרמה לו לשבר נפשי ולפגיעה בתחומים רבים בחייו. אורח חייו שהיה מלא בפעילות הצטמצם מאד והוא מתקשה לחזור אל המצב שבו היה קודם לכן. הוא חווה בדידות, מתמודד עם מצוקה רגשית ותסמיני פוסט טראומה ללא יכולת להישען על דמות משמעותית. חרף המתיחות בין יהודים לערבים שאפיינה את סביבת מגוריו, עד פגיעתו, הוא חש שהתנהל באופן יציב ובטוח וקיווה ליחסי שכנות טובה. לנוכח כלל נזקיו של המתלונן, הומלץ לחייב את הנאשם לשלם לו פיצוי כספי.

- הראיות לעונש מטעם המאשימה

19. **ת/1** - דיסק שבו הסרטונים המתעדים את האירוע; **ת/2א'-ח'** - תמונות הנזק לרכבו של המתלונן; **ת/2ט-י"ב** - תמונות החבלה במתלונן; **ת/3** - מסמכים רפואיים בעניין החבלה במתלונן.

- הראיות לעונש מטעם ההגנה

20. **חמשת המכתבים הבאים:**

נ/1א - מכתבו של מר יהונתן יוסף, חבר הנהלת עיריית ירושלים ומחזיק תיק קידום נוער בתקופת האירוע (ללא תאריך). במכתב נאמר כי יושבייב הוא היהודי היחיד שגר בשכונת נחלת שמעון וכי הוא סבל מהתקפות חוזרות. בנאומים, הרצאות וספורים שערך כותב המכתב, הוא קרא לכולם לבוא לחזק את משפחת יושבייב. עוד הוסיף, שהוא מגנה אלימות מכל סוג ומכל צד, אך ביקש להציג את מורכבות המצב בתקופה שבה התרחש האירוע הנדון.

נ/1ב - מכתב מאת בעלי תפקידים בתנועת הנוער 'אריאל', יהודה שטרית חבר הנהלה, נסים שפנגנטל רכז סמינריונים ויאיר בן יעקב רכז הדרכה (ללא תאריך). נאמר שהנאשם היה חניך ומדריך בתנועה, תחילה ביישוב בית-אל ולאחר מכן ביישוב מגרון. הוא התבלט בפעילותו, ברצינותו, בנכונותו לתרום, באחריותו ובמאור הפנים שלו. יצר קשר אישי והרבה להתייעץ כדי לפעול בדרך הטובה ביותר. גם הורי החניכים שבחו אותו, בייחוד בתחום של בין אדם לחברו.

נ'1ג - מכתבו של צבי אפריון מיום 28.12.2022, המספר על אירוע במהלך חג סוכות, שבו נשמע צרור יריות. בתגובה יצא הנאשם לבדוק מה קרה, רץ לסייע, הזעיק את כוחות הביטחון של שבי שומרון ופעל בזריזות עד הגעת כוחות הביטחון והאמבולנס.

נ/1ד - מכתב של אלחנן שטראוס בשם ועד הורים בישוב מגרון (ללא תאריך). במכתב מסופר על התקופה שבה הנאשם היה מדריך של חניכים בכתות ז'ח' בתנועת הנוער 'אריאל' בישוב. תוארה השקעתו הניכרת בחניכים, בתוכן הערכי של הפעולות ובקשר האישי שהמשיך להישמר.

נ/1ה - מכתבו של רפאל (לא ניתן לקרוא את שם המשפחה), ר"מ בישיבת בני צבי בבית-אל מליל כ"ח טבת (לא צוינה השנה). היה המחנך של הנאשם בשנות לימודי התיכון. נאמר כי הוא בחור איכותי, רגיש ואמפטי, חברותי, אוהב את הבריות ואהוב, אכפתי כלפי הסביבה ורגיש לחבריו.

21. שני כתבי אישום בהליכים אחרים, כלהלן:

נ/2 - כתב אישום שהוגש בת"פ (מחוזי ירושלים) 14373-03-22 נגד שלושה נאשמים, שני בגירים וקטין. בכתב האישום חמישה פרטי אישום בעניין עבירות שנטען כי נעברו ממניע לאומני-גזעני בין השאר, כלפי יושבייב, סמוך למקום מגוריו בשייח ג'ראח בירושלים.

נ/3 - כתב אישום שהוגש בבית המשפט הצבאי יהודה בתיקים מס' 6422/21 ו-6443/21 נגד שני נאשמים, המחזיק חמישה פרטי אישום. באישום הראשון מתואר אירוע שהתרחש בתאריך 24.4.2021 סמוך לשעה 02:00 בלילה. במהלכו שני הנאשמים ואדם נוסף, שהיו רעולי פנים, השליכו שישה בקבוקי תבערה אל עבר קרוואן שהוצב סמוך לאדמות אבו צאלח, שבו שהו מספר צעירים ובהם הנאשם הנדון. הקרוואן החל לבעור וכתוצאה מכך נגרם נזק לרכוש. הצעירים שהיו בקרוואן קפצו מהחלון כדי להימלט מהאש ובמהלך ההימלטות הנאשם הנדון וצעיר נוסף נפצעו ברגלם.

22. עדויותיהם של שני עדים:

עדויות של מר אסף אלזרע: מר אלזרע, תושב אור הגנוז ליד מירון, הוא המפקח של הנאשם בחלופת מעצר ביישוב מגוריו מאז חודש אפריל 2023 והוא מכיר את הנאשם ומשפחתו כעשרים שנה. לדבריו, נדהם לשמוע על מעורבות הנאשם באירוע, מאחר שמדובר בהתנהלות שאינה מתאימה לו. עוד הוסיף, שזה כעשרים שנה הוא עובד במסגרות טיפוליות וגם מרצה במסגרתן. הוא סבור שהנאשם עבר תהליך מדהים מאז עבר אל חלופת המעצר וכי מדובר בבחור בוגר, אחראי וערכי, המכיר באחריותו למעשים. במהלך תקופה זו היו להם עשרות שיחות ומאז יציאת הנאשם לעבוד ניכר כי הנאשם נמצא כיום במקום אחר לחלוטין, הוא בונה את עצמו, נוהג בדרך ארץ, מסייע בכל דבר, ניכרת נפשו העדינה והוא מציב לעצמו יעדים. מר אלזרע הדגיש כי הוא אומר את הדברים מתוך ניסיונו בטיפול בעשרות נערים.

מר אסף משה בילר: מר בילר הוא ראש הישיבה באור הגנוז, בעל הכשרה של טיפול בתנועה ובנשימה. בעבר עבד כשש שנים בטיפול בגמילה מסמים קשים בקהילה ולשם כך מגיעים אליו אנשים לחלופת מעצר בעילבון. הקשר עם הנאשם נוצר לאחר שהנאשם הגיע לחלופת מעצר בביתו של מר

אלזרע. מאז המפגש הראשון, הם נפגשים בכל יום שישי ומשוחחים מתוך כוונה שהנאשם יעבור מעין תהליך טיפולי. זאת כאמור, על רקע ניסיונו עם אנשים שנסיבותיהם קשות. התרשמותו היא כי הנאשם מצוי בתהליך שינוי, כי הוא מעוניין בשינוי וכי יכולותיו ברמה הנפשית והשכלית גבוהות מאד. הוא סבור כי בשל הפוטנציאל של הנאשם, הרצון שלו ויכולותיו, עצירת המשך התהליך הטיפולי-שיקומי תהיה שגויה ותמנע תהליך של רפואה והתחלה מחדש המצויים בעיצומם. הוא הוסיף כי הוא מוכן להיות ערב לכך שאין כל סכנה להתנהלות אלימה מצד הנאשם.

טענות הצדדים בעניין העונש ודברי הנאשם

טענות המאשימה

23. בא-כוח המאשימה טען כי בשל הרשעת הנאשם בעבירות חמורות שנעברו בנסיבות חמורות, יש להשית עליו ענישה משמעותית.

בעניין נסיבות מעשיי העבירות הודגש כי הנאשם אינו תושב ירושלים, אלא הגיע אל שכונת שיח ג'ראח באופן מיוחד ממקום מגוריו ביצהר. הגעתו לשם לא הייתה תמימה וכי דובר באירוע מתוכנן שנמשך זמן רב, מהשעה 21:41 עד אחרי 20:05. עוד קודם לתחילת העימותים האלימים, הנאשם היה עם אחרים שעטו מסכות על פניהם. תחילה פגע הנאשם ברכבו של המתלונן ובהמשך פגע במתלונן עצמו. הכאת המתלונן הייתה לאחר שהעימותים ההדדיים פסקו וכבר לא היו אנשים ברחוב, כך שלא דובר במעשה ספונטני במהלך עימות סוער. הנאשם אף יכול היה לחדול ממעשיו בשלבים רבים של האירוע המתמשך ומשלא עשה כן, הדבר מעיד על היסוד הנפשי. אין כל היכרות בין הנאשם לבין המתלונן, שגר סמוך למקום האירוע ונפל קורבן לאלימות הקשה מצד הנאשם, אף שכלל לא השתתף באירוע האלים שקדם לתקיפתו. הודגשה האכזריות הרבה במעשיי הנאשם, אשר לא רק פגע ברכבו של המתלונן אלא היכה אותו בעוצמה רבה בראשו באמצעות מקל. חומרה רבה נובעת מכך שהמעשה נעשה ממניע וכן בשל התוצאות הקשות של הכאת המתלונן בראשו. לאחר המעשה הנאשם לא עשה כל מאמץ כדי לתקן את תוצאות העבירה ולא הזמין סיוע רפואי, אלא עזב את המקום בזמן שאחרים יידו אבנים אל עבר המתלונן.

בא-כוח המאשימה הדגיש את חומרת הנזק שנגרם למתלונן, כמתואר בכתב האישום וכפי שעולה מהמסמכים הרפואיים. נטען כי רכיב החבלה החמורה הוא ברף חומרה גבוה, בשל מיקום הפגיעה בראשו של המתלונן ולנוכח השלכות הפגיעה, כפי שפורטו בהרחבה בתסקיר הקשה בעניין המתלונן. כמתואר שם, מאדם מתפקד הוא הפך לאדם כבוי, מסוגר ופסימי, הסובל מצלקות שנצרבו בנפשו ובתודעתו, שאף עזב את המקום שהיה מקום מגוריו כל חייו.

בעניין הנסיבות שהובילו את הנאשם לעשות את מעשיי העבירות נטען, כי אין באירועים העולים מכתבי

האישום שההגנה הגישה, בעניין אירוע קודם שהנאשם חווה או בפציעת חברו, כדי להשליך על מתחם העונש. הנאשם הגיע במיוחד אל מקום שאינו גר בו כדי להתערב בעימות לא לו, בעודו עוטה מסכה על פניו ותוך תקיפת המתלונן, שכלל לא היה מעורב באירוע ולאחר שהעימות האלים כבר הסתיים, כך שאין רלוונטיות לאותם אירועים נזכרים.

בא-כוח המאשימה הוסיף כי אם ההגנה תעלה טענת אכיפה בררנית, יהיה מקום לדחייתה. נטען כי המשטרה חקרה אנשים נוספים משני הצדדים הניצים, אך לא הוגשו כתבי אישום, אף לא נגד חבריו של הנאשם וזאת בשל היעדר ראיות מספיקות וכי הנאשם עצמו לא שיתף פעולה בחקירה.

24. בא-כוח המאשימה טען כי הערכים המוגנים שנפגעו ממעשי העבירות הם שלמות הגוף וכן שלומו של המתלונן וביטחונו האישי וכי מידת הפגיעה בערכים אלו גבוהה במיוחד. בעניין מדיניות הענישה הנהוגה הפנתה המאשימה אל מספר פסקי דין אשר יפורטו בהמשך הדברים ובעניינם נטען כי ניתן להקיש גם ממקרים שבהם נאשמים הורשעו בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות שלא ממניע גזעני, אך לטענתו, בשל מניע זה על העונש להיות חמור יותר.

עמדת המאשימה היא כי על מתחם העונש להיות בין 4 ל-7 שנות מאסר בפועל.

25. בעניין נסיבותיו של הנאשם שאינן קשורות במעשה העבירה, נטען כי יש לשקול את הודאתו, את חרטתו, את אורח חייו הנורמטיבי ללא הרשעות קודמות, את החיסכון בזמן השיפוטי ואת האמור בתסקיר שירות המבחן בכל הנוגע לתהליך הטיפולי שעבר. עם זאת, מאחר שמדובר בעבירת אלימות ממניע גזעני, יש לשקול גם את הצורך בהרתעת הרבים ובהרתעת היחיד. עמדת המאשימה היא כי קבלת המלצת שירות המבחן והשתתף מאסר בעבודות שירות היא בגדר חריגה ממתחם העונש ההולם ובניגוד לפסיקה שלפיה, חריגה זו אפשרית רק במקרים חריגים שבהם סיכויי השיקום מובהקים. עמדת המאשימה היא אפוא, כי יש להשית על הנאשם 52 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה וכן פיצוי משמעותי למתלונן בהיקף עשרות אלפי שקלים.

26. לבקשת המאשימה, תשובתה בעניין טענת האכיפה הבררנית הוגשה בכתב. תמציתה היא כי לאירוע היו שני שלבים, ששניהם נחקרו ולגביהם נעשו פעולות חקירה רבות. בעניין השלב הראשון שכלל עימותים אלימים בין צעירים יהודים לצעירים ערבים ואשר במהלכו נפצע חברו של הנאשם, החקירה לא העלתה ראיות מספיקות נגד מי מבין שתי הקבוצות ולכן לא הוגשו כתבי אישום נגד מי מהמעורבים. בעניין השלב השני, הנאשם היה היחיד שתקף ופצע ולכן הוגש נגדו כתב אישום. בנסיבות אלו נטען, כי אין מדובר במצב של אכיפה בררנית, מאחר שלא היה אדם נוסף שעשה מעשים דומים או זהים לאלו של הנאשם אשר נגדו לא הוגש כתב אישום.

- טענות ההגנה

27. בעניין נסיבות האירוע ואופן התרחשותו הפנה בא-כוח הנאשם אל הסרטונים המתעדים את האירוע ממספר כיוונים (בעיקר הסרטון שמספרו 4342 וזה שכונה "ראיות דיגיטליות"). נטען כי מהסרטונים עולה שכניסת היהודים אל רחוב קונדר הייתה רק לשם הדיפת ידוי האבנים מצד הערבים שהתקרבו אל קצה הרחוב, סמוך לביתו של יושבייב, שהותקף פעמים רבות באכזריות, כפי שאף עולה מכתב האיטום שהוגש (נ/2). בעקבות זאת הגיעה קבוצת היהודים לסייע, לנכוח במקום ולחזק. בניגוד לטענת המאשימה, לא דובר במזימה או בקשירת קשר לעשיית פשע. עוד נטען כי כפי שעולה ממכתבו של חבר מועצת עיריית ירושלים יהונתן יוסף (נ/1א), אף עיריית ירושלים עודדה לבוא לחזק את משפחת יושבייב. הגעת הנאשם הייתה תמימה, כדי לחזק את היהודים הגרים ברחוב קונדר ולהגן עליהם. הצעירים הערבים הם אלו שהחלו בתקיפה, והדבר גרם לתקיפות הדדיות, בעוד הערבים דחקו את היהודים אל קצה הרחוב. לטענת ההגנה, תקיפתם הייתה מזעזעת לא פחות ממעשי הנאשם, שאמנם עבר עבירה חמורה אשר אין להקל בה ראש והוא אף מביע חרטה על כך, אך התקיפה שהביאה לפציעת הנער היהודי, אף היא קשה ואף נראה שנעשה ניסיון לחטוף אותו. חרף זאת, בסוף האירוע לא הוגשו כתבי אישום נגד הצעירים הערבים. הנאשם והאחרים סברו שהמקום שאליו הגיעו כדי לחלץ את הקטין שנפצע, הוא המקום שממנו ידו עליהם אבנים ומקלות במהלך האירוע שכלל ידוי אבנים ומקלות של שתי הקבוצות האחת אל עבר השנייה.

בא-כוח הנאשם טען כי בעת בחינת נסיבות העבירות והנסיבות שהובילו את הנאשם לעבור אותן, יש לתת את הדעת לרקע הבעייתי שהוביל למעשים ולכך שבמהלך כל האירוע היה ניסיון לתקיפת היהודים. מדובר באזור רגיש וכי במהלך כל האירוע כוחות ביטחון כלל לא הגיעו, אף שהוזעק אמבולנס לפינוי הצעיר היהודי שנפצע ואשר נטען כי איבד את ההכרה. נטען כי מחומר החקירה אין כל אינדיקציה לכך שמי מהמעורבים הערבים נחקר ואילו מבין היהודים, נחקר רק עוד אחד. בעניין הנאשם נטען, כי החקירה הייתה מאומצת במעורבות השב"כ וכי נעשו פעולות חקירה רבות. לפיכך לטענתו, יש מקום לשקילת טענת הגנה מן הצדק ולמתן משקל להתנהלות רשויות אכיפת החוק (על-פי סעיף 40א(9) בחוק). עוד נטען, כי למעשי הנאשם לא קדם תכנון, לא הייתה קשירת קשר, היה "סוג של גושפנקה מושגית מהתנהלות העירייה" ואף היו מעורבים רבים.

בא-כוח הנאשם חלק על כך שהיו שלבים רבים שבהם הנאשם יכול היה לחדול מהמעשים. אמנם הייתה טעות בעצם השתתפותו באירוע, אך מעת שנכח בו, היה קושי להפסיקו בשל התחושה שדובר בהתגוננות. נטען כי מעשיו נועדו למניעת התקפות מצד אחרים ומכל מקום, ההתפרעות לא הייתה אירוע יזום של הנאשם. בעניין נזקו של המתלונן נטען כי טענותיו הקיצוניות, כפי שהובאו בתסקיר, לא נתמכו בדבר וכי אין בהגשת תסקיר נפגע כדי לאפשר ויתור על הוכחת הנזק הנטען.

28. ההגנה אף חלקה על מתחם העונש שהמאשימה ביקשה שייקבע. נטען כי מתחם זה חורג מהפסיקה שהמאשימה הגישה, שבמסגרתה נקבעה ענישה נמוכה באופן משמעותי. אף ההגנה הפנתה לפסקי דין רבים בעניין מדיניות הענישה, אשר יפורטו בהמשך הדברים. לטענתה, בנסיבות הנדונות על מתחם העונש להיות בין 9 חודשי מאסר, לרבות בעבודות שירות, לבין 28 חודשי מאסר.

עוד נטען, כי בכל מקרה יש הצדקה לחריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום. כמו כן נטען, כי אין מקום להחמרה בענישה בשל המניע הגזעני וזאת בשל הרקע לעבירות שנעברו על רק שהיית הנאשם וחבריו במקום כדי לספק הגנה לתושבי המקום. עוד נטען כי את הצורך בהחמרת העונש ניתן לבטא באמצעות רכיבי ענישה שאינם מאסר בפועל ובאמצעות פסיקת פיצויים בסכום משמעותי המגיע לעשרות אלפי שקלים, שאף יחזק את רצון הנאשם לתקן את מעשיו.

29. אשר לנסיבותיו של הנאשם, נטען כי הנאשם צעיר ללא עבר פלילי וכן כי בשל חובת הגשת תסקיר לעונש בעניינו, יש לתת משקל מוגבר להמלצת שירות המבחן. עוד נטען, כי יש לשקול את הפגיעה המשמעותית בנאשם ובמשפחתו, שנאלצו לשנות את מקום מגוריהם כדי להיות שותפים לתהליך השיקום של הנאשם. כמו כן, יש לשקול את התקופה המשמעותית שבה הנאשם היה עצור, את תקופת המעצר בפיקוח הממושכת ואת מעצר הבית החלקי.

בא-כוח הנאשם אף הפנה אל דברי עדי ההגנה לעונש, שליוו את הנאשם והצביעו על מאמציו לתיקון עצמי וכן הפנה אל המסמכים המעידים על פעילותו בתנועת הנוער שבה היה מדריך ואל כל מכתבי ההמלצה המצביעים על אישיותו החיובית ועל האירוע שבו הוא סייע בהצלת חיי חייל שנורה ונהרג. בנוסף לכך הפנה בא-כוח הנאשם אל התסקירים המפורטים של שירות המבחן, לרבות לכך שהנאשם אמור היה להשתלב בקבוצה טיפולית שטרם החלה בשל מצב החירום בצפון. מהתסקירים אף עולה כי הנאשם מכיר באחריותו, מתחרט על מעשיו, מבין את הנסיבות שהובילו אותו לעבור את העבירות וכי הפנים את חומרתן. כיום הנאשם במקום אחר והוא בעל שאיפות נורמטיביות. הגורם המקצועי התרשם כי הסיכון הנשקף ממנו נמוך וכי הוא עבר כבר דרך משמעותית בכל הנוגע לשיקומו. לפיכך נטען כי ישנה הצדקה לחריגה לקולה ממתחם העונש ולאיימוץ המלצת שירות המבחן. עוד הודגש, כי אף שהעבירה העיקרית חמורה, עבירה זו לא נעברה ממניע גזעני המצדיק את ההחמרה מטעם זה.

30. בכל הנוגע לטענת האכיפה הבררנית, אף טענות ההגנה הוגשו בכתב. בתמצית, ההגנה חולקת על ההבחנה שנעשתה בטיעוני המאשימה בין שני שלבי האירוע ולטענתה, יש מקום להקלה בענישה בשל אי הגשת כתבי אישום נגד המתפרעים הערבים בחלקו הראשון של האירוע.

דברי הנאשם

31. בתום שמיעת הטיעונים לעונש אמר הנאשם את הדברים הבאים: "עברתי תקופה ארוכה עם שירות המבחן. אני רוצה להתנצל בפני הנפגע. אני דמות עדינה, אני לא איש אלים, עברתי קצת בילדות שלי והתבלבלתי. אני רוצה להתנצל בפני הנפגע, זה [המעשה] חמור. שירות המבחן עזר לי מאוד ואני עדיין בתהליכים. זה נתן לי אמון במערכת, מה שלא היה לי בעבר. הגעתי טיפה אטום וזה השתנה. קצינת המבחן שלי אלופה ומדהימה והיא נתנה לי כלים להתמודד עם מה שצריך והחזירה לי את האמון במדינה ובגוף של שירות המבחן. אני אשמח להמשיך אתה. אני עכשיו גר בישוב חרדי, אני בתקופה שאני צריך לראות איפה אני עומד. אני מקווה שיהיה בסדר. האירוע גזל הרבה זמן מגורמי

המדינה והרבה מאוד השקעה ואני מתנצל על כך".

דיון והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

- הערכים החברתיים שנפגעו מהעבירות ומידת הפגיעה בהם

32. חומרתה של **עבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות** (לפי סעיפים 333 ו-335(א)(1) בחוק העונשין), ככל עבירת אלימות שתוצאתה חבלה חמורה, נעוצה בפגיעה בערך שלמות הגוף, בפגיעה בביטחון האישי ובכבוד. חומרתה בנסיבות הנדונות נובעת במיוחד מהשימוש במקל, מכך שהכאת המתלונן הייתה בראשו ומתוצאתה הקשה שהתבטאה בהיקף החבלה, כמפורט לעיל.

הנאשם הורשע גם בעבירת **חבלה במזיד לרכב ממניע גזעני** (סעיפים 413 ו-144 בחוק), הפוגעת בקניין ובסדר הציבורי. חומרתה נלמדת גם מהעונש הקבוע לצדה ולגביה אף נקבע כי "**גם אלימות נגד רכוש אלימות היא**" (רע"פ 6352/12 סעדה נ' מדינת ישראל (23.9.2012), כבוד השופט א' רובינשטיין, פסקה יא). בנסיבות הנדונות, חומרת העבירה נובעת גם בשל כך שנעברה ממניע גזעני, המעצים את חומרת המעשים (ע"פ 577/22 מדינת ישראל נ' אוחנינה (6.3.2022), כבוד השופט י' אלרון, פסקאות 10-11).

בשל חומרת המעשים, הפגיעה הקשה במתלונן וברכבו (ת/א' ח', בעניין הנזקים לרכב; ת/ט' י"ב ו- ת/3 בעניין הפגיעה הפיזית במתלונן) והעובדה שעבירת החבלה ברכב נעברה ממניע גזעני, הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים הייתה בעוצמה גבוהה.

- מדיניות הענישה הנוהגת

33. פסקי הדין שהוגשו מטעם המאשימה

(1) ע"פ 3436/14 הילאלי נ' מדינת ישראל (23.3.2015) - הרשעה על-פי הודאה בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א)(1)). על רקע ויכוח, הכה המערער את המתלונן באגרופו ובהמשך הנאשם והמתלונן נטלו מוטות ברזל, רצו אחד לעבר השני והמערער היכה את המתלונן באמצעות מוט בראשו. המתלונן נפגע פיזית ונפשית באורח קשה ונזקק לשיקום ממושך. המערער בעל רקע נורמטיבי ונעדר הרשעות קודמות. נקבע מתחם עונש בין 24 ל-48 חודשי מאסר והושתו 24 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן בסך 100,000 ₪.

(2) ת"פ (מחוזי מרכז) 42906-11-16 **מדינת ישראל נ' אביטן** (1.2.2018) - הרשעה על-פי הודאה בעבירת חבלה חמורה בסיבות מחמירות (סעיפים 333 ו-335(א)(1)). על רקע ויכוחים בדבר אופן ניהול מחאה של נהגי מוניות, חבט המערער בראשו של המתלונן ובכל חלקי גופו באמצעות מגב של רכב. לחובת המערער הליך קודם שהסתיים ללא הרשעה. נקבע מתחם עונש בין 24 ל-48 חודשי מאסר והושתו 32 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס בסך 2,000 ₪ ופיצוי למתלונן בסך 18,000 ₪.

(3) ע"פ 577/22 **מדינת ישראל נ' אוחנינה** (6.3.2022) - הרשעה על-פי הודאה בעבירות הסתה לאללימות, הסתה לגזענות, התפרעות שסופה נזק ממניע גזעני וחבלה במזיד לרכב ממניע גזעני. העבירות נעברו על רקע אירועי אלימות בתקופת מבצע "שומר חומות", שבמהלכה הותקף ערבי ובין השאר, נגרמו נזקים קשים לרכבו ובהם ניפוץ השמשות וגניבת רכשו מהרכב. בהתחשב בגילו של הנאשם שלחובתו עבירה אחת ללא הרשעה ובכך שלא היה מעורב באללימות הפיזית, נקבע מתחם עונש בין 12 ל-28 חודשי מאסר והושתו עליו 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי. בהתחשב בין השאר, בהיעדר שיקולי שיקום, בחומרת המעשים שכללו מעשה עבריינות לשמה ובמניע הגזעני, ערעור המדינה התקבל בחלקו תוך החמרת עונש המאסר בפועל ל-20 חודש.

(4) ת"פ (מחוזי ירושלים) 25672-10-23 **מדינת ישראל נ' עמארה** (26.5.2024) - הנאשם הורשע על-פי הודאתו בעבירות היזק בזדון ותקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות בצוותא וממניע גזעני. נקבע מתחם עונש בין 16 ל-40 חודשי מאסר. על הנאשם הושתו 18 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי בסך 1,000 ₪ לכל אחד משני הנפגעים.

(5) ת"פ (מחוזי ירושלים) 41222-08-22 **מדינת ישראל נ' פלוני** (6.2.2023) - הנאשם, קטין נעדר הרשעות קודמות, הורשע על-פי הודאתו בחבלה חמורה ממניע גזעני. כתוצאה מתקיפתו, נפל המתלונן וכף רגלו נשברה. הושתו 21 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן בסך 15,000 ₪.

(6) ת"פ (מחוזי ירושלים) 54820-04-21 **מדינת ישראל נ' סוילם** (6.1.2022) - הנאשם הורשע על-פי הודאתו בגרימת חבלה חמורה ממניע גזעני ובפגיעה בפרטיות. דובר בין השאר, בשפיכת כוס קפה חם מאד על המתלונן בשל היותו יהודי בתקופת מבצע "שומר חומות". נקבע מתחם עונש בין 25 ל-56 חודשי מאסר. הושתו 28 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן בסך 18,000 ₪.

34. פסקי הדין שהוגשו מטעם ההגנה

(1) ע"פ 1508/16 **אמסלם נ' מדינת ישראל** (18.08.2016) - הרשעה בחבלה חמורה בנסיבות מחמירות. נקבע מתחם עונש בין 12 ל-36 חודשי מאסר. משיקולי שיקום הושתו 8 חודשי

מאסר בפועל, מאסר מותנה, קנס בסך 10,000 ₪ ופיצוי לנפגע בסך 10,000 ₪. בערעור נקבע, ברוב דעות, כי עונש המאסר בפועל יופחת ל-6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

(2) ע"פ 9147/17 **אבו עביד נ' מדינת ישראל** (20.9.2018) - הרשעה על-פי הודאה בעבירת חבלה בנסיבות מחמירות. הסדר הטיעון כלל הסכמה שהמדינה תעתור להשתת 24 חודשי מאסר בפועל ומאסר מותנה. נקבע מתחם עונש בין 10 ל-24 חודשי מאסר בפועל והושתו 12 חודשי מאסר בפועל, מאסר מותנה ופיצוי למתלונן בסך 5,000 ₪. בשל הליך השיקום המשמעותי, הערעור התקבל כך שחלף מאסר בפועל, הושתו 6 חודשי מאסר בעבודות שירות.

(3) ת"פ (מחוזי ירושלים) 143330-04-19 **מדינת ישראל נ' ציסמרי** (18.4.2023); ע"פ 4161/23 **ציסמרי נ' מדינת ישראל** (7.2.2024) - הרשעה על-פי הודאה בעבירות פציעה בנסיבות מחמירות. דובר בפציעה בבטן שהצריכה ניתוח שהתרחשה על רקע סכסוך משפחתי. נקבע מתחם עונש בין 9 ל-30 חודשי מאסר בפועל. הושתו 10 חודשי מאסר, מאסר מותנה ופיצוי בסך 5,000 ₪. במסגרת הערעור נקבע בהסכמת המאשימה שהמאסר בפועל יופחת ל-9 חודשים בעבודות שירות.

(4) ת"פ (מחוזי ירושלים) 13908-12-17 **מדינת ישראל נ' פחלבני** (10.11.2019); ע"פ 8571/19 **מדינת ישראל נ' פחלבני** (27.2.2020) - הרשעה בעבירות חבלה חמורה בנסיבות מחמירות וניסיון תקיפה. נקבע מתחם עונש בין 24 ל-60 חודשי מאסר ונקבע כי נמצאה הצדקה לחריגה ממתחם העונש משיקולי שיקום. הושתו 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי לנפגע בסך 50,000 ₪ וצו מבחן. המאשימה חזרה בה מהערעור, תוך קביעה שמשך צו המבחן יוארך בשנה.

(5) ת"פ (מחוזי ירושלים) 30054-08-19 **מדינת ישראל נ' עבדאללה** (8.8.2022) - הרשעה על-פי הודאה לאחר שמיעת רוב הראיות בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. דובר בדריסה מכוונת של הנפגע שהועף באוויר, נחבל בראשו, לרבות שבר בגולגולת שכלל דימומים. נקבע מתחם עונש בין 12 ל-30 חודשי מאסר. משיקולי שיקום נמצאה הצדקה לחריגה ממתחם העונש. הושתו 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה, פיצוי למתלונן בסך 7,000 ₪ וצו מבחן לשנה.

(6) ת"פ (מחוזי ירושלים) 42280-09-20 **מדינת ישראל נ' רוימי** (20.7.2022) - הרשעה על-פי הודאה בעבירות בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות והחזקת סכין. דובר בדקירות בפלג גוף עליון, דימומים בעורקים ושבר פתוח בכתף שהצריכו ניתוח, בין השאר לשליפת הסכין. נקבע מתחם עונש בין 18 ל-36 חודשי מאסר בפועל. בשל הליך השיקום המשמעותי, נקבע כי יש לחרוג לקולה ממתחם העונש ולכן הושתו 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסרים מותנים, פיצוי למתלונן בסך 20,000 ₪ וצו מבחן לשנה.

(7) ע"פ 5619/19 ינקילוב נ' מדינת ישראל (14.6.2020) - הודגש כי על-פי התסקיר שהוגש בשלב הערעור, דובר בנסיבות ייחודיות וחריגות בעניינו של מי ששינה מדרכו העבריינית. לפיכך הוחלט על המרת 15 חודשי מאסר בפועל ב-9 חודשי מאסר בעבודות שירת ובצו מבחן למשך 18 חודש. בשל הנסיבות החריגות שהודגשו ובהיעדר פירוט, לא ניתן להקיש מעניין זה לעניינו.

(8) ת"פ (מחוזי ירושלים) 40947-09-22 מדינת ישראל נ' ערוי (22.05.2024) - שלושת הנאשמים הורשעו לאחר שמיעת הוכחות בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, אשר נעברה על רק סכסוך בתוך המשפחה. בשל תקיפת המתלונן בראשו, נגרם לו שבר בארובת העין שחייב התערבות ניתוחית. נקבע מתחם עונש בין 9 חודשי מאסר, לרבות בעבודות שירות, ל-30 חודש. בהתחשב בגילם המבוגר של הנאשמים, באורח החיים הנורמטיבי שלהם ובהיעדר הרשעות קודמות וכן בהתחשב בחלופי הזמן מאז נעברו העבירות עד הגשת כתב האישום ובכך שבשלב שבו הנאשמים היו נכונים להודות המאשימה סירבה להסדר הטיעון, הושתו על שלושת הנאשמים 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה, פיצוי למתלונן.

(9) ת"פ (מחוזי באר שבע) 59716-02-19 מדינת ישראל נ' ריאטי (4.11.2021) - הנאשם הורשע על-פי הודאתו בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. על רקע מריבה שהתפתחה במתקן לשטיפת כלי רכב, הכה הנאשם את המתלונן בראשו באמצעות מוט, שגרם לשבר בגולגולת. נקבע מתחם עונש בין 24 ל-48 חודשי מאסר. מטעמי שיקום נקבע כי יש הצדקה לחריגה ממתחם העונש. הושתו 9 חודשי עבודות שירות, מאסר מותנה, צו מבחן לשנה ופיצוי בסך 15,000 ₪.

(10) ת"פ (מחוזי מרכז) 44523-10-20 מדינת ישראל נ' צרצור (25.12.2023) - הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירת חבלה חמורה בנסיבות מחמירות. על רקע ויכוח קודם בין הנאשם למתלונן, חבל הנאשם בעינו של המתלונן באמצעות חפץ חד. ההערכה היא כי המתלונן אבד את ראייתו בעין לצמיתות. נקבע מתחם עונש בין 9 ל-36 חודשי מאסר. מטעמי שיקום הושתו 9 חודשי מאסר בעבודות שירות, מאסר מותנה ופיצוי בסך 20,000 ₪.

- נסיבות מעשיי העבירות

35. השיקולים שעניינם נסיבות מעשיי העבירות אשר נשקלו, הם אלו:

ראשית, לא דובר במעשים שנעשו באופן ספונטני, אלא הם נעשו לאחר הכנה, שכללה את הצטיידות הנאשם במקל שבאמצעותו נופצו שמשות הרכב ובמקל נוסף שבאמצעותו המתלונן הוכה בראשו ונפצע באורח משמעותי. הנאשם היה הגורם הדומיננטי ביותר ולמעשה היה היחיד מבין כל הנערים המעורבים באירוע, שפעל באלימות כה קשה אשר כוונה כלפי מתלונן תמים, אדם מבוגר, אשר כלל לא היה מעורב באירועים שקדמו לתקיפתו ואשר כוונה כלפי רכבו של המתלונן.

שנית, אמנם הרקע למעשים היה עימותים הדדיים, אך כפי שטענה המאשימה בצדק, לנאשם לא היה כל קשר אל מקום האירועים ואף נראה כי הגעתו אל שכונת שייח ג'ראח, אשר הוצגה כרצון להגן על תושביה, לא הייתה אלא למטרת התעמתות עם התושבים הערבים הגרים בשכונה. אף לא נמצאה כל רלוונטיות למכתבו של מר יהונתן יוסף, שהיה חבר מועצת העיר ומכל מקום, לא ניתן לומר כי עמדתו בהכרח משקפת את מדיניות עיריית ירושלים. בדומה, לא נמצאה רלוונטיות לכל האירועים שהוזכרו בטענותיה של ההגנה ובהם תקיפות קודמות כלפי ביתו של יושבייב או אירוע זה או אחר שהנאשם חווה, שבו היו מעורבים ערבים. כך מהטעם הפשוט, שהמענה לתקיפות נטענות מצד ערבים, לרבות כלפי תושבי השכונה, בשום פנים ואופן לא יכול להיות תקיפת ערבים או פגיעה ברכושם. כך, אפילו מדובר במי שהיו מעורבים באותן תקיפות נטענות ועל אחת כמה וכמה כלפי מי שכלל לא היו מעורב באותם אירועים נטענים.

שלישית, הנזק שנגרם למתלונן, שבעטיו אושפז ונותח, הוא חמור מאד, כמתואר בתמונות, במסמכים הרפואיים ובתסקיר הנפגע, אשר תוכנם הובא לעיל. אף הנזק שנגרם לרכבו של המתלונן, אשר כלל את ניפוץ שמשות הרכב, הוא חמור מאד, כפי שעולה מן התמונות.

רביעית, אף שלמעשי הנאשם קדמו התפרעות ועימותים הדדיים בין שתי קבוצות הצעירים, היהודים והערבים, חלקו של הנאשם היה רב ומשמעותי משל כל המעורבים באירוע ולפיכך לא נמצא מקום להידרש אל הטענות בדבר אכיפה בררנית.

חמישית, חזקה על הנאשם שהבין היטב את חומרת מעשיו, את הפסול שבהם ואת משמעותם וכי יכול היה להימנע מהמעשים וכטענת המאשימה, אף יכול היה לעצור בשלבים רבים של המעשים.

- קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום

36. לנוכח כל השיקולים שנדונו ובהם הערכים החברתיים שנפגעו, מידת הפגיעה בהם, נסיבות העבירות ומדיניות הענישה הנהוגה, כמפורט לעיל וכן בהתחשב בעיקרון ההלימה, נמצא כי מתחם העונש ההולם בנסיבות הנדונות הוא בין **שמונה-עשר חודש לשלושים ושישה חודשי מאסר בפועל**.

גזירת עונשו של הנאשם

- נסיבותיו של הנאשם שאינן קשורות במעשי העבירות

37. להלן השיקולים שנשקלו בעניין נסיבותיו של הנאשם שאינן קשורות במעשה העבירה:

ראשית, במועד העבירות היה הנאשם צעיר כבן 19.5 וכיום הוא כבן 21.5. אין לחובתו הרשעות קודמות והוא בן למשפחה נורמטיבית שומרת חוק. מהמסמכים שהגיש עלה כי בנערותו הוא היה פעיל בתנועת נוער, אך מסגרת חייו בתקופה שקדמה לעבירות אינה ברורה. אף עלה מהתסקיר רקע מורכב, אשר בעטיו, כך נראה, לא גויס לצבא חרף רצונו להתגייס לשירות משמעותי. הנאשם עצמו סיפר על התנהלותו הקודמת, אשר התבטאה ואולי אף נבעה בין השאר, מחוסר אמון ברשויות המדינה. עם זאת מתסקיר שירות המבחן ומדברי הנאשם עצמו עולה כי לאחר שהייתו הממושכת בחלופת מעצר ביישוב אור הגנוז בפיקוחו של מר אסף אלזרע ובעקבות הטיפול במסגרת שירות המבחן, חל אצלו שינוי משמעותי. הנאשם עצמו הטעים כי שינוי זה כלל גם את חזרת האמון ברשויות אכיפת החוק וברשויות המדינה. דומה אפוא, כי כיום, לאחר תהליך טיפולי ממושך במהלך תקופת חלופת המעצר, לנאשם שאיפות נורמטיביות בכל הנוגע לרצונו להשתלב בחברה. בנסיבות אלו נראה כי עונש מאסר בפועל עלול להשליך לרעה על עתידו ועל סיכוייו לשוב אל מעגל החיים הנורמטיבי.

שנית, הנאשם הכיר באחריותו, ניכר שכיום הוא מבין היטב את חומרת מעשיו ואת השלכותיהם הקשות על המתלונן, הוא הודה במעשים וכן הביע חרטה כנה וצער כן ואמתי על פגיעתו במתלונן ואף הביע נכונות לפצות אותו על נזקיו.

שלישית, כמפורט בתסקירים מטעם שירות המבחן, כפי שעלה מדברי עדי ההגנה לעונש ומדברי הנאשם עצמו וכאמור לעיל, ניכר כי הנאשם הכיר בצורך לעבור שינוי והוא אמנם עבר תהליך טיפולי ושיקומי משמעותי והתמיד בו, באופן שהביא בפועל לשינוי משמעותי בהתנהלותו ובתפיסותיו הבעייתיות שהיו קודם לכן.

רביעית, ניתן משקל לכך שהנאשם היה במעצר במשך כמעט חמישה חודשים (מיום 25.10.2022 ועד מעברו למעצר בפיקוח ביום 13.4.2023), במעצר בפיקוח במשך כעשרה חודשים (עד יום 9.2.2024) ומאז, במשך כמעט חצי שנה נוספת הוא במעצר בית בתנאים מגבילים. כידוע, בדרך כלל רק ימי המעצר מנוכים מתקופת המאסר, בשונה מתקופת המעצר בפיקוח או תקופת מעצר הבית. עם זאת, מאחר שאף בתקופות שבהן הנאשם היה במעצר בפיקוח ובמעצר הבית נשללה חירותו והוגבלה תנועתו, גם לתקופות אלו ניתן משקל בעת קביעת העונש (ע"פ 7768/15 פלוני נ' מדינת ישראל (20.4.2016), כבוד השופט ס' ג'ובראן, פסקאות 20-43 ולעניין השיקולים שיש לשקול, ראו את פסקה 33. כן ראו שם, את דברי כבוד השופט א' רובינשטיין בפסקה ד', וכן את דברי כבוד השופט ח' מלצר. כן ראו: רע"פ 1976/18 אלמלח נ' מדינת ישראל (24.4.2018), כבוד השופט א' שהם, פסקה 18).

- העונש שיושת על הנאשם

38. איזון כל השיקולים האמורים, לרבות שקילת עמדת המאשימה וטענותיו של בא-כוח הנאשם, מובילים לכך שנמצא כי יש להעמיד את עונשו של הנאשם בתחתית מתחם העונש. זאת לצד מאסר

מותנה שישמש גורם מרתיע מפני חזרת הנאשם לעבור עבירות אלימות או רכוש, תוך העמדתו בצו מבחן לשם המשך הטיפול והפיקוח מטעם שירות המבחן וחיובו בתשלום פיצוי לנפגע.

39. לצד קביעת מיקום עונשו של הנאשם בגדרי מתחם העונש, בנסיבות הנדונות נמצאה הצדקה לחריגה מסוימת ממתחם העונש משיקולי שיקום, בהתאם להוראת סעיף 40ד בחוק העונשין, המאפשרת זאת אם הנאשם הראה כי השתלב בהליך שיקום שהסתיים או כי ישנו סיכוי של ממש שישתקם. השיקולים שיש לשקול בטרם תיקבע ההצדקה לחריגה לקולה ממתחם העונש הם בין השאר, **"המוטיבציה שהפגין האדם שהורשע להשתקם; ...; השתלבות מוצלחת בהליכים טיפוליים שונים; אינדיקציות לשינוי עמוק בהתנהגות ובדרך החשיבה; הבעת חרטה כנה על המעשים והפגנת אמפתיה כלפי נפגעי העבירה"** (ע"פ 6637/17 קרנדל נ' מדינת ישראל (18.4.2018), כבוד השופטת ד' ברק-ארז, פסקה 24 והפסיקה המובאת שם).

עם זאת הודגש, כי **"על הנאשם להציג עובדות וראיות לסיכויי השיקום, להבדיל מטענות בעלמא"**, בין השאר באמצעות תסקיר שירות המבחן (שם, פסקה 23). כן הוטעם, כי אין די בהתקיימות השיקולים האמורים, שחלקם בכל מקרה נשקלים בעת קביעת העונש (שם, פסקה 25), אלא על הנאשם להצביע על שינוי מהותי, על הכרתו באחריות למעשי העבירות, הפנמת חומרתן וגילוי אמפתיה לנפגע (שם). ראו גם: ע"פ 9147/17 אבו עביד נ' מדינת ישראל (20.9.2018), כבוד השופטת י' וילנר, 13-14).

בענייננו מדובר בנאשם צעיר, נעדר הרשעות קודמות, אשר מתסקיר שירות המבחן, מדבריו ומדברי עדי ההגנה עולה כי מדובר במי שעבר תהליך שיקומי מוצלח ואף שינוי תפיסתי בכל הנוגע לאופן התנהלותו. הוא הביע חרטה כנה וצער על מעשיו וביטא אמפתיה כנה כלפי המתלונן ופגיעתו. אף ניכר כי תקופת מעצרו, המעצר בפיקוח ומעצר הבית שמשו עבורו גורם מרתיע וכי עתה הוא מבקש לנהל אורח חיים נורמטיבי ותקין. בנסיבות אלו נראה כי יהיה זה נכון לחרוג מעט ממתחם העונש. בהתאם לכך, תקופת מעצרו תיחשב לחלק מתקופת המאסר ואת היתרה הוא יישא בעבודות שירות. זאת וכאמור, לצד ענישה מותנית מרתיעה, חיוב בתשלום פיצוי למתלונן וצו מבחן, שבאמצעותו יוסיף שירות המבחן ללוות את הנאשם.

40. סכום הפיצוי נקבע תוך מתן משקל להיקף פגיעת המתלונן. עם זאת, כידוע וכפי שנקבע לא אחת, מדובר בפיצוי שבעיקרו הוא חינוכי-ערכי וכי אין בו בהכרח כדי למצות את מלוא הסעד שהמתלונן עשוי להיות זכאי לו (רע"פ 9727/05 פלוני נ' מדינת ישראל (8.8.2007), כבוד הנשיאה ד' ביניש, פסקה 21).

גזר הדין - סיכום

41. לנוכח כל השיקולים שהובאו לעיל, על הנאשם נגזרים העונשים הבאים:

א. **מאסר בפועל למשך שלושה עשר חודש ושבועיים.** מתוך תקופה זו ינוכו ארבעה חודשים וכשבועיים שבמהלכם היה הנאשם במעצר (מיום 25.10.2022 עד יום 13.4.2023). את היתרה, **תשעה חודשים, יישא הנאשם בעבודות שירות.** בהתאם לחוות-דעת הממונה על עבודות שירות מיום 29.7.2024, הנאשם יעשה את עבודות השירות בקופת הצדקה המרכזית ברחוב מאירוביץ 7 בנתניה, **החל מיום 27.10.2024**, בימים, בשעות ובפיקוח כאמור בחוות דעת הממונה.

ב. **מאסר מותנה למשך ארבעה חודשים.** הנאשם יישא עונש זה אם תוך שלוש שנים מהיום יעבור עבירת אלימות או עבירת רכוש מסוג פשע, או ניסיון לעבור עבירה כאמור.

ג. **מאסר מותנה למשך חודשיים.** הנאשם יישא עונש זה אם תוך שלוש שנים מהיום יעבור עבירת אלימות או עבירת רכוש מסוג עוון, או ניסיון לעבור עבירה כאמור.

ד. **פיצוי לנפגע בסך 40,000 ₪.** הנאשם רשאי לשלם את סכום הפיצויים בעשרים תשלומים חודשיים, שווים ועוקבים, החל מיום 1.10.2024.

ה. **צו מבחן למשך שמונה-עשר חודש החל מהיום.**

צו המבחן ניתן לאחר שבהתאם לסעיף 3 בפקודת המבחן [נוסח חדש], תשכ"ט-1969, הוסברה לנאשם משמעות הצו והוא הביע את נכונותו למלא אחריו.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך ארבעים וחמישה יום.

המזכירות תמציא את גזר הדין אל שירות המבחן ואל הממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, כ"ט בתמוז התשפ"ד, 4 באוגוסט 2024, במעמד הנאשם ובאי-כוח הצדדים כמפורט בפרוטוקול הדין מהיום.

**תמר בר-אשר,
שופטת**